

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v červenci 2010 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v červenci a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 972 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 470 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 255 podniků obchodu a 653 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v červenci hodnocení současné celkové **ekonomické situace** oproti červnu zvýšilo, stejně jako hodnocení celkové poptávky. 32,1 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 62,2 % jako uspokojivou a 5,7 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 63,4 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 6,5 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, textilií, nábytku a výroby koksu a rafinovaných ropných produktů. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 30,1 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Úroveň **celkové poptávky** (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti se 80,2 % tržeb, respondenti se 8,6 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 11,2 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 77,5 % tržeb, jako nízká u respondentů se 12,8 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 9,7 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 88 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 79,1% tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 12 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 8,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 76,3 % tržeb, u 13,6 % za nízkou a u 10,1 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 31,2 % tržeb, poklesla u 8,7 % podniků a u podniků s 60,1 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 35,5 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 5,4 % a neměnnost podniků s 59,1 % tržeb.

Zásoby se podle mínění respondentů téměř nezměnily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 87,7 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 6,5 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 5,8 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 90 % tržeb za normální v sezóně.

Své **výrobní kapacity** využívali respondenti v průměru na 83,4 %. Podniky, jejichž tržby představují 41,6 % za celý soubor, využívaly své výrobní kapacity na 91 - 100 %, v rozsahu 81 - 90 % využívaly své výrobní kapacity podniky s 23 % tržeb. Využití výrobních kapacit ve zpracovatelském průmyslu se v červenci zvýšilo také a dosáhlo 81,9 %. **Hlavní bariérou růstu produkce** je stále nedostatečná poptávka, i když ji oproti minulému čtvrtletí uvádí méně respondentů (52,8 %) a respondenti se 19,6 % tržeb uvedli, že bariéry růstu produkce své firmy nemají.

Konkurenční pozice na domácím trhu se u podniků s 76,3 % tržeb nezměnila, zlepšila se u podniků s 20,4 % tržeb a zhoršila se u 3,3 % podniků. U podniků, které vyvážejí do zahraničí, se u respondentů s 10,6 % tržeb zlepšila konkurenční pozice **na trzích Evropské unie**, pozice **na trzích v ostatních zemích** se zlepšila u respondentů s 10,1 % tržeb. Jako nezměněnou hodnotilo svoji pozici na trzích Evropské unie 86,9 % respondentů a v ostatních zemích respondenti s 87,3 % tržeb.

1) Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení

Očekávání **ekonomické situace** pro **příští tři i šest měsíců** jsou vyšší než v červnu. Zlepšení **ekonomické situace** očekávají podniky s 21,1 % a zhoršení respondenti s 3,6 % tržeb, beze změny 75,3 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepšila u 24 % respondentů, u 3,8 % se zhoršila a beze změny zůstane u podniků s 72,2 % tržeb.

Pro příštích šest měsíců respondenti s 28,5 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 3,7 % a respondenti představující 67,8 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 63,9 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 31,9 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 4,2 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů s 67,5 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti se 26,9 % a se snížením respondenti s 5,6 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 30,3 % tržeb, snížení očekává 5,3 % respondentů a neměnnost 64,4 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 26,4 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 68,2 % za celý soubor a snížení exportu očekává 5,4 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 30 % tržeb, pokles respondenti s 6,2 % tržeb a respondenti se 63,8 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 21,9 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů s 72,9 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky s 5,2 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 24,9 % respondentů zvýšení dovozu, 5,9 % snížení a 69,2 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti s 72,2 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 23 % a nedostatečné u podniků s 4,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů s 69,6 % tržeb, více než dostatečné u 25 % a nedostatečné u 5,4 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští **tři měsíce** zvýšení **výrobní činnosti** při téměř neměnné **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 29,7 % tržeb, se snížením počítá 6 % respondentů a respondenti se 64,3 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 33,5 % tržeb, neměnný vývoj 59,7 % respondentů a pokles výroby 6,8 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 11,3 % počtu zaměstnanců. Respondenti s 75,7 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 13 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 14,9 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 3,7 % tržeb a s neměnností u 81,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 14,5 % tržeb, snížit u 4,2 % tržeb a 81,3 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,2 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,8 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 88,6 % počtu respondentů, u 6,6 % se zlepšila a u 4,8 % se zhoršila.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 44,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 7,5 % a snížení 17,4 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 30,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově v červenci meziměsíčně zvýšilo o 2,4 bodu; oproti nízkým hodnotám v minulém roce je o 22,7 bodu vyšší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v červenci oproti minulému měsíci výrazně zlepšilo. V červenci hodnotilo 40,5 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 52,3 % jako uspokojivou a 7,2 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 32,6 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 12,1 % respondentů a u ostatních (s 55,3 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Hodnocení **celkové poptávky** se snížilo. Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 60,3 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 1,4 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za vyšší a s 38,3 % za nízkou.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 18,6 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** jsou nižší než v červnu, pro příštích **šest měsíců** jsou vyšší. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 71,2 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 17,7 % stavebních prací a zhoršení s 11,1 %. V **příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů s 22,9 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 11,8 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 65,3 % respondentů.

Pro příští **tři měsíce** respondenti předpokládají ve srovnání s červnem zlepšení vývoje **stavební činnosti** při neměnné **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 25,2 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 11,5 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 63,3 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 70,6 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 5,8 % respondentů a snížení 23,6 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 73 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 57,3 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 2,5 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 1,5 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 24,5 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 41,2 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 9 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 2,2 % své produkce, neměnnost u 90,5 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 7,3 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 32,7% počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 21,6 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 51,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 8 % a snížení 10,4 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,9 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících), se celkově vlivem nízké poptávky snížilo o 2 body a je o 1,5 bodu nižší než před rokem.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v červenci ve srovnání s červnem mírně zvýšilo hodnocení současné **ekonomické situace**. Jako dobrou hodnotilo v červenci **ekonomickou situaci** svého podniku 28,7 % respondentů, 59,4 % jako odpovídající sezóně a 11,9 % jako špatnou. Zásoby se podle mínění respondentů v červenci zvýšily. Současný **stav zásob** hodnotilo 92,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 7 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 9,2 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 86,1 % tržeb a se 4,7 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 63,2 % respondentů, 17,6 % očekává růst a 19,2 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 79,6 % tržeb, 15,9 % předpokládá pokles a 4,5 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** jsou mírně nižší než v červnu, pro období příštích **šesti měsíců** jsou mírně vyšší. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 46,2 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 49,6 % žádné změny nepředpokládají a 4,2 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se snížilo o 1,7 bodu a v meziročním srovnání je 0,3 bodu vyšší než v červenci 2009.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v červenci ve srovnání s červnem výrazně zvýšilo hodnocení současné **ekonomické situace** i **hodnocení poptávky**. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 50,5 % respondentů jako dobrou, 46,9 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 2,6 % jako špatnou.

Očekávání **poptávky** pro příští **tři měsíce** se snížilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 23,1 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 70,2 % respondentů a 6,7 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 92 % respondentů, růst cen 5,6 % respondentů a 2,4 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 15,6 % respondentů, neměnnost 69,5 % a růst počtu zaměstnanců 14,9 % respondentů. Očekávání celkové ekonomické situace pro období příštích **tří i šesti měsíců** jsou stejná jako v červnu. Hlavní bariérou růstu produkce zůstává i přes snížení oproti minulému čtvrtletí nedostatečná poptávka (uvedlo ji 25,9 % respondentů).

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb (je průměr tří sezónně očištěných ukazatelů - hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se oproti minulému měsíci zvýšilo o 5,4 bodu a v meziročním srovnání je o 13 bodů vyšší.